

Ajaloo ainekava. 6 klass.

Õpilane:

- 1) kasutab asjakohaselt aja mõistega seonduvaid õpitud sõnu, lühendeid ja fraase;
- 2) tunneb mõningaid iseloomulikke sündmusi kodukoha ja Eesti ajaloost ning seostab neid omavahel;
- 3) teab mõnda ajaloolist asunit, selle tekkimise ja kujunemise põhjusi;
- 4) hindab materiaalsel keskkonda kui ajaloosündmuste peamist kandjat;
- 5) toob näiteid muinasaja ja vanaaja kohta;
- 6) mõistab vanaaja kultuuripärandi tähtsust inimkonna ajaloos ning esitab näiteid erinevate kultuurivaldkondade kohta;
- 7) mõistab, et ajaloosündmustel ja -nähtustel on põhjused ja tagajärjed, ning loob lihtsamaid seoseid mõne sündmuse näitel;
- 8) teab, et mineviku kohta saab teavet ajalooallikatest, töötab lihtsamate allikatega ja hindab neid kriitiliselt;
- 9) väljendab oma teadmisi nii suuliselt kui ka kirjalikult, koostab kava, lühijuttu ja kirjeldust ning kasutab ajalookaarti

Kuu	Õpitulemused	Õppesisu	Kohustuslik hindamine (viis ja vahendid)	Märkused (õpikeskkond, läbivad teemad, lõiming, üldpädevused)
September oktoober	1) Kirjeldab muinasaja inimese eluviisi ja tegevusalasid; 2) näitab kaardil ning põhjendab, miks ja mis piirkondades sai alguse põlluharimine; 3) teab, mis muudatusi	I.Muinasae ja vanaae. (10t.) Muinas- ja vanaaja periodiseerimine. Muinasaja arengujärkude üldiseloomustus: kiviaja inimese tegevusalad, põlluharimise algus, loomade kodustamine, käsitöö areng,		Läbivad teemad: Kultuuriline identiteet. Väärtused ja kõlblus. Lõiming: Kunstiained.

	<p>ühiskonnaelus tõi kaasa metallide kasutusele võtmine; seletab ja kasutab kontekstis mõisteid kiviaeg, pronksiaeg, rauaaeg, varanduslik ebavõrdsus, sugukond, hõim;</p> <p>4) teab ning näitab kaardil Eesti ja kodukoha esimesi inimasustusalasid</p>	<p>metallide kasutusele võtmine. Eesti muinasaja üldisloomustus, Pulli, Kunda. Muinasaegsed mälestised – kalmed ja asulakohad – ning arheoloogilised leiud. Kodukoha inimasustus muinasajal.</p>	<p>Üldpädevused: Kultuuri- ja väärtuspädevus. Sotsiaalne ja kodanikupädevus.</p>
Oktoober-	<p>1) Selgitab, miks, kus ja millal tekkisid vanaaja kõrgkultuurid, ning näitab kaardil Egiptust;</p> <p>2) kirjeldab vanaaja elulaadi ja religiooni Egiptuse;</p> <p>3) tunneb vanaaja kultuuri- ja teadussaavutusi: meditsiin, matemaatika, astronoomia, kirjandus, kujutav kunst, Egiptuse püramiidid,</p> <p>4) teab, et esimesed kirjasüsteemid oli hieroglüüfkiri;</p> <p>5) seletab mõisteid vaarao, mummia, sfinks, tempel, püramiid, preester.</p>	<p>II. Vanad Idamaad. Egiptus (6t.) Vanaaja sisu ja üldisloomustus: ajalised piirid, looduslikud olud. Vana-Egiptuse riigikorraldus, eluolu, religioon, kultuurisaavutused. Vaarao Thutmosis III, Ramses II, Tutanhamon.</p>	

<p>November</p>	<p>1) Selgitab, miks, kus ja millal tekkisid vanaaja kõrgkultuurid, ning näitab kaardil Mesopotaamiat;</p> <p>2) kirjeldab vanaaja elulaadi ja religiooni Mesopotaamia riigi näitel;</p> <p>3) tunneb vanaaja kultuuri- ja teadussaavutusi: meditsiin, matemaatika, astronoomia, kirjandus, kujutav kunst, Babüloni rippaiad;</p> <p>4) teab, et esimesed kirjasüsteemid olid kiilkiri .</p>	<p>III. Vanad Idamaad. Mesopotaamia. (6t.) Vanaaja sisu ja üldiseloostus: ajalised piirid, looduslikud olud ajalised piirid, looduslikud olud. Mesopotaamia, sumerite linnriigid, leiutised (ratas, potikeder), Hammurabi seadused, eluolu, religioon, kultuurisaavutused</p>		<p>Läbivad teemad: Väärtused ja kõlblus.</p> <p>Lõiming: Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled. Kunstiained.</p> <p>Üldpädevused: Kultuuri- ja väärtuspädevus. Sotsiaalne ja kodanikupädevus</p>
<p>November-detsember.</p>	<p>1) Selgitab, miks, kus ja millal tekkisid vanaaja kõrgkultuurid, ning näitab kaardil Egiptust ja Mesopotaamiat;</p> <p>2) kirjeldab vanaaja elulaadi ja religiooni Egiptuse, Mesopotaamia või Juuda riigi näitel;</p> <p>3) tunneb vanaaja kultuuri- ja teadussaavutusi: meditsiin, matemaatika, astronoomia, kirjandus, kujutav kunst, Egiptuse püramiidid ja Babüloni rippaiad;</p> <p>4) teab, et esimesed kirjasüsteemid olid kiilkiri ja hieroglüüfkiri;</p>	<p>IV. Vanad idamaad. (8t.) Foiniikia meresõitjad. Iisraeli rahvas Palestiinas. Foiniikia linnriigi: Büblos, Siidon, Tüüros. Koloniseerimine, kolooniad, Kartaago rajamine. Tähestikkiri. Palestiina ehk Kaananimaa, Mooses, Jahve, Taavet, Juuda riik, Jeruusalemm, Saalomon, Paabeli vangipõlv. Kyros II, satraabid, Suur Kuningatee. Pärslaste usk, maagid. Kõrgkultuuri tekkimine Induse ja Gangese kallastel. Aarialased, kastikord, veedad, askeet, Buddha õpetus - budism, nirvaana, „Mahabharata“, arvusüsteem, arv , araabia numbrid. Hiina kõrgkultuuri kujunemine Huang He ja Jangtse.</p>	<p>Kirjalik töö.</p>	<p>Läbivad teemad: Väärtused ja kõlblus.</p> <p>Lõiming: Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled. Kunstiained.</p> <p>Üldpädevused: Kultuuri- ja väärtuspädevus. Sotsiaalne ja kodanikupädevus</p>

	5)seletab mõisteid linnriik, vaarao, muumia, sfinks, tempel, püramiid, preester, Vana Testament	Siidiussid, malm, Hiina keisririik, Suur Hiina müür, Suur Siiditee. Hiinlaste usk, Konfutsius, kooliharidus, kompass, paber. Vanaaja sisu ja üldiseloostus: ajalised piirid, looduslikud olud, eluolu, religioon, kultuurisaavutused, eluolu, religioon, kultuurisaavutused. Iisraeli ja Juuda riik, ainujumala usk, Vana Testament, kümme käsku	
Jaanuar-vebruar	1) Näitab kaardil Kreetat, Kreekat, Balkani poolsaart, Ateenat ja Spartat; 2) teab, et Vana-Kreeka tsivilisatsioon sai alguse Kreeta-Mükeene kultuurist; 3) kirjeldab Vana-Kreeka kultuuri ja eluolu iseloomulikke jooni järgmistes valdkondades: religioon; 4) võrdleb Vana-Kreeka ühiskonnakorraldust Ateena ja Sparta näitel; 5) seletab ja kasutab kontekstis mõisteid polis, rahvakoosolek, akropol, agora, türann, aristokraatia, demokraatia, kodanik, ori.	V. Vana-Kreeka. Kreeka polised ja religioon. (8t.) Vanim kõrgkultuur Euroopas. Kreeka loodus ja rahvastik, Kreetat ja Mükeene kultuur. Kreeka linnriigid. Ühiskonnakorraldus ja kasvatus Ateenas ning Spartas. Vana-Kreeka kultuur ja religioon.	Läbivad teemad: Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus. Väärtused ja kõlblus. Lõiming: Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled. Kunstiained. Üldpädevused: Kultuuri- ja väärtuspädevus. Sotsiaalne ja kodanikupädevus.
vebruar	1) Näitab Ateenat; 2) kirjeldab Ateena kultuuri ja eluolu iseloomulikke jooni järgmistes valdkondades: kirjandus, teater, religioon, kunst,	VI. Vana-Kreeka. Kreeka-Pärsia sõjad. Ateena linnriik. (5t.) Kreeka linnriigid. Ühiskonnakorraldus ja kasvatus Ateenas. Ateena polis, Balkani ps, Herodotos, Maratoni ja	Läbivad teemad: Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus.

	<p>sport; 3) teab: Ateena ühiskonnakorraldus, Herodotos, Maratoni ja Salamise lahing, Termopüülide lahing, Leonidas, araabia ja rooma numbrid. 4) seletab ja kasutab kontekstis mõisteid <i>polis, rahvakoosolek, akropol, agoraa, türann, aristokraatia, demokraatia, kodanik, ori.</i></p>	<p>Salamise lahing, Termopüülide lahing, Leonidas, arabia ja rooma numbrid.</p>	<p>Väärtused ja kõlblus. Lõiming: Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled. Kunstiained. Üldpädevused: Kultuuri- ja väärtuspädevus. Sotsiaalne ja kodanikupädevus.</p>	
märts	<p>1) Näitab kaardil Kreetat, Kreekat, Balkani poolsaart, Ateenat ja Spartat; 2) teab, et Vana-Kreeka tsivilisatsioon sai alguse Kreetat- Mükeene kultuurist; 3) kirjeldab Vana-Kreeka kultuuri ja eluolu iseloomulikke jooni järgmistes valdkondades: kirjandus, teater, religioon, kunst, sport; võrdleb Vana-Kreeka ühiskonnakorraldust Ateena ja Sparta näitel; 4) seletab ja kasutab kontekstis mõisteid <i>polis, rahvakoosolek, akropol, agoraa, türann, aristokraatia, demokraatia, kodanik, ori, eepos, olümpiamängud, teater, tragöödia, komöödia, skulptuur, Trooja sõda, hellenid, tõhestik.</i></p>	<p>VII. Vana-Kreeka. Vana-Kreeka kunst ja kirjandus. Olümpiamängud. Hellenism. (7t.) Vanim kõrgkultuur Euroopas. Linnriikide nõrgenemine ja alistamine Makedooniale. Aleksander Suure sõjaretk ning maailmariigi tekkimine. Vana-Kreeka kultuur, eluolu ja mütoloogia. Olümpiamängud. Homeroose kangelaseepika, ajalookirjutus, teater, kunst, arhitektuur, skulptuur, vaasimaal. Vana-Kreeka kultuuri tähtsus.</p>	<p>Kirjalik töö.</p>	<p>Läbivad teemad: Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus. Väärtused ja kõlblus. Lõiming: Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled. Kunstiained. Üldpädevused: Kultuuri- ja väärtuspädevus. Sotsiaalne ja kodanikupädevus.</p>

<p>aprill</p>	<p>1) Näitab kaardil Apenniini poolsaart, Vahemerd, Kartaagot, Roomat, Konstantinoopolit, Ida-Roomat ja Lääne-Roomat; 2) teab Rooma riigi tekkelugu ning oskab tingimirkidest juhindudes näidata kaardil Rooma riigi territooriumi ja selle laienemist; 3) seletab ja kasutab kontekstis mõisteid vabariik, foorum, kapitoorium, patriits, plebei, konsul, senat, rahvatribuun, orjandus; kodusõda, Ida-Rooma, Lääne-Rooma, Kartaago, Konstantinoopol.</p>	<p>VIII. Vana-Rooma. Rooma vabariik ja keisririik. (9t.) Rooma riigi tekkimine, looduslikud olud, kuningad. Rooma Vabariigi algus ja ühiskondlik korraldus. Rooma võimu laienemine Vahemere maades. Hannibal, Caesar, vabariigi lõpp. Rooma keisririigi ühiskondlik korraldus. Augustus, Rooma impeerium ja selle lõhenemine.</p>		<p>Läbivad teemad: Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus. Väärtused ja kõlblus. Lõiming: Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled. Kunstiained. Üldpädevused: Kultuuri- ja väärtuspädevus. Sotsiaalne ja kodanikupädevus.</p>
<p>mai</p>	<p>1) Näitab kaardil Apenniini poolsaart, Vahemerd, Kartaagot, Roomat, Konstantinoopolit, Ida-Roomat ja Lääne-Roomat; 2) teab Rooma riigi tekkelugu ning oskab tingimirkidest juhindudes näidata kaardil Rooma riigi territooriumi ja selle laienemist; 3) iseloomustab eluolu ja kultuuri Rooma riigis; 4) seletab ja kasutab kontekstis mõisteid <i>vabariik, foorum, kapitoorium, Colosseum, patriits, plebei, konsul, senat, rahvatribuun, orjandus, amfiteater, gladiaator, legion, kodusõda, kristlus, piibel, provints, Ida-Rooma, Lääne-</i></p>	<p>IX. Vana-Rooma. Rooma kultuur ja ühiskond. Ristiusu teke. (11t.) Rooma riigi tekkimine, looduslikud olud, kuningad. Rooma Vabariigi algus ja ühiskondlik korraldus. Rooma võimu laienemine Vahemere maades. Hannibal, Caesar, vabariigi lõpp. Rooma keisririigi ühiskondlik korraldus. Augustus, Rooma impeerium ja selle lõhenemine. Vana-Rooma kultuur, kunst ja arhitektuur, rahvas ja eluolu, avalikud mängud. Ristiusu teke, Uus Testament.</p>	<p>Kirjalik töö.</p>	<p>Läbivad teemad: Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus. Väärtused ja kõlblus. Lõiming: Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled. Kunstiained. Üldpädevused: Kultuuri- ja väärtuspädevus. Sotsiaalne ja kodanikupädevus.</p>

<i>Rooma, Kartaago, Konstantinoopol, ladina keel.</i>			
---	--	--	--